

C:\Users\Plazma\Desktop\306\Block_Lawrence-Kdyz_tento_muz_zemre.pdb

PDB Name: Block L. Kdyz tento muz zemre
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 3.12.2008
Modification Date: 3.12.2008
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

LAWRENCE BLOCK

KDYŽ TENTO MUŽ ZEMŘE

Večer předtím, než přišel první dopis, měl v Saratoze políčeno na Grošovanou Pentli. Ten kůň odstartoval v první dráze při kurzu devět ku dvěma a Edgar Kraft měl na něj vsazeno dvě stě dolarů, půl na vítězství a půl na umístění. Grošovaná Pentle šla dopředu a držela se tam. Favorit, čtyřletá klisna jménem Sheilin Poklad, začala u otočky dotahovat, ale byla vytlačena na vnější okraj. Kraft už počítal, kolik bude brát. Ve finiši však Grošovaná Pentle přestala klusat, jen upalovala k cíli jako posedlá, byla bez dalšího diskvalifikována a skončila čtvrtá. Kraft roztrhal své tikety a šel domů.

Není divu, že následující ráno neměl náladu na žerty. Otevřel pět ze šesti dopisů, které přišly ranní poštou, a byly to vesměs účty, z nichž žádný neměl v brzké budoucnosti naději na zaplacení. Dal je do zásuvky psacího stolu, kde už několik účtů čekalo. Otevřel poslední dopis a nejdřív si oddechl, že to není další účet, upomínka či pohrůžka, že mu bude zabaveno auto nebo nábytek. Místo toho to bylo prosté sdělení napsané strojem na velkém listě obyčejného kancelářského papíru. Nejprve jméno:

PAN JOSEPH H. NEIMANN

A pod tím:

KDYŽ TENTO MUŽ ZEMŘE,

OBDRŽÍTE

PĚT SET DOLARŮ

Na žerty věru neměl náladu. Klusáci, kteří celý závod vedou a ve finiši vyplivnou, neposilují v člověku smysl pro humor. Hleděl na ten list papíru, pak jej otočil, aby se podíval, jestli je něco na druhé straně, zase jej otočil a přečetl si sdělení ještě jednou, vzal obálku, a když na ní neviděl nic jiného než svou adresu a místní poštovní razítko, pronesl něco nepublikovatelného o idiotech a jejich představách, jak jsou vtipní, všechno to pak roztrhal a zahodil, zprávu, obálku, všecko.

Příští týden si na ten dopis vzpomněl jednou, možná dvakrát. Víc ne. Měl i tak starostí dost. O někom, kdo by se jmenoval Joseph H. Neimann, v životě neslyšel a nedoufal ani dost málo, že by po jeho smrti dostal pět set dolarů. Svě ženě se o záhadném poselství vůbec nezmínil. Když mu pán z finančního úřadu volal s dotazem, zda může počítat s včasným vyhověním jeho přípisu, ani nemukl o dědictví, které mu pan Neimann hodlá zanechat.

Pokračoval ve své práci ze dne na den a oháněl se s tichým zoufalstvím člověka, který ví, že jeho příjmy, i když jsou lepší než nic, nikdy úplně nepokryjí výdaje. Na dostihy šel dvakrát, jeden večer vyhrál třicet dolarů, další prohrál třidvacet dolarů. Bezmála úplně zapomněl na pana Josepha H. Neimanna a záhadného dopisovatele.

Pak přišel druhý dopis. Mechanicky jej otevřel a rozložil velký arch bílého kancelářského papíru. Na desku stolu se snášely nové padesátidolarovky. Doprostřed papíru napsal někdo strojem:

DÍKY

Edgaru Kraftovi hned nedošla souvislost. Snažil se rozpomenout, co udělal, že si zasloužil něčí poděkování, a tím spíš něčích pět set dolarů. Nějakou chvíli mu trvalo, než si vybavil ten první dopis, pak vyrazil z kanceláře, koupil si ranní noviny a nalistoval úmrtní oznámení.

Joseph Henry Neimann, 67, z č. 413 Park Pláce, zemřel předešlé odpoledne v krajské nemocnici po několikaměsíční nemoci. Zanechal po sobě vdovu, tři děti a čtyři vnoučata. Pohřební obřad bude neveřejný, květinové dary se s díky odmítají.

Tři sta dolarů uložil na své konto a dvě stě do peněženky. Uhradil splátky na auto, zaplatil činži, vyrovnal hrstku menších účtů. Zásuvce jeho psacího stolu se podstatně ulevilo, ale úplně vyklizená rozhodně nebyla. Stále ještě měl dluhy, ale bylo jich méně než před skolem Josepha Henryho Neimanna. Pán z finančního úřadu se dal ukonejšit částečnou splátkou a přestal otravovat, aspoň zatím.

Ten večer vzal Kraft manželku na dostihy. Dokonce jí dovolil uzavřít pár nemožných sázek. Připravil se tak o čtyřicet dolarů a vůbec se tím netrápil.

Když přišel další dopis, Kraft jej netrhal. Poznal písmo stroje na obálce a několik okamžiků dopis obracel v rukou, jako když dítě dostane zabalený dárek. Počínal si však trochu starostlivěji než obdarované dítě; nemohl se zbavit pocitu, že

tajuplný dobrodinec bude za svých pět set dolarů něco chtít.

Otevřel dopis. Žádné požadavky v něm nebyly. Jen list papíru jako minule, s dalším jménem vytvákaným uprostřed:

PAN RAYMOND ANDERSEN

A pod tím:

KDYŽ TENTO MUŽ ZEMŘE,

OBDRŽÍTE

SEDM SET PADESÁT

DOLARŮ

Několik následujících dní si opakoval, že nepřeje panu Raymondu Andersenovi nic zlého. Neznal toho člověka, nikdy o něm neslyšel a neměl takovou povahu, aby přál smrt někomu naprosto cizímu. A přece...

Každé ráno si kupoval noviny a hned je otevíral na stránce s úmrtními oznámeními, kde téměř proti své vůli hledal jméno pana Raymonda Andersena. Nepřeju mu nic zlého, opakoval si v duchu pokaždé. Ale sedm set padesát dolarů byla krásná sumička. Jestli se má panu Raymondu Andersenovi něco stát, proč by z toho nemohl mít prospěch?

Nedělá přece nic, aby tomu Andersenovi přivodil smrt. Dokonce si ji ani nepřeje. Ale kdyby přece něco...

Něco se stalo. Pět dní po tom, co přišel dopis, objevil v ranních novinách Andersenovo úmrtní oznámení. Byl to starý muž, velmi starý a zemřel po dlouhé nemoci ve starobinci. Kraftovi poskočilo srdce, když pročítal tu zprávu se smíšeným pocitem vzrušení a viny. Ale proč se má cítit provinile? Vždyť nic neudělal! A smrt pro starého nemocného muže, jako byl Raymond Andersen, znamená spíš úlevu než smutnou událost, spíš požehnání než tragédii.

Ale proč by mu chtěl někdo platit sedm set padesát dolarů?

Někdo to ale udělal. Dopis přišel druhý den ráno, po mizerné noci, kdy se Kraft převaloval a trápil mezi dvěma možnostmi - že dopis přijde, nebo že nepřijde. Přišel a přinesl slíbených sedm set padesát dolarů v padesátkách a stovkách. A totéž stručné:

DÍKY

Za co? Neměl nejmenší tušení. Ale ještě jednou se na to slovo podíval, než dopis pečlivě odložil.

Já děkuji vám, pomyslel si. Velice vám děkuji,

Dva týdny nepřišel žádný dopis. Čekal na poštu, doufal, že se na něho štěstí usměje, jako už podvakrát. Stávalo se mu, že proseděl u stolu dvacet nebo třicet minut a zíral do prázdna, v myšlenkách na dopisy a peníze. Byl by udělal lip, kdyby myslel na práci, ale to nebylo snadné. Zaměstnání mu vynášelo pět tisíc dolarů ročně a na to musel pracovat čtyřicet až padesát hodin týdně. Jeho anonymní dopisující příznivec mu věnoval čtvrtinu toho, co vydělá za rok, a nemusel za to vykonat nic.

Těch sedm set padesát dolarů hodně pomohlo, ale z úzkých se pořád ještě nedostal. Jeho manželku popadl náhlý vrtoch a koupila nový koberec do obývacího pokoje. Byla splatná činže. Také ho čekala další splátka na auto. Na dostizích mu jeden večer štěstí přálo, ale při několika dalších příležitostech ztratil víc, než předtím vyhrál.

A pak dopis přišel, spolu s reklamou na zařízení proti vlhkosti ve sklepech a žádostí o příspěvek na jakousi pochybnou dobročinnou akci. Sdělení bylo obvyklé:

PAN CLAUDE PIERCE

A pod jménem:

KDYŽ TENTO MUŽ ZEMŘE,

OBDRŽÍTE

JEDEN TISÍC DOLARŮ

Kraftovi se mírně trásly ruce, když obálku a dopis ukládal do psacího stolu, tisíc dolarů - částka zase stoupla, tentokrát na sumu dost povážlivou. Pan Claude Pierce. Zná někoho, kdo by se tak jmenoval? Nezná. Je Claude Pierce nemocný? Je to osamělý starý muž, umírající někde na nevléčitelnou chorobu?

Kraft v to doufal. Sám se za to přání nenáviděl, ale nemohl se ho zbavit. Doufal, že Claude Pierce umírá.

Tentokrát trochu pátral. Našel si v telefonním seznamu jméno Claude Pierce, bytem na Honeydale Drive. Zase seznam zavřel a snažil se na celou věc zapomenout jako na podnik, který nemůže vyjít. Nakonec se vzdal, znova si v seznamu vyhledal jméno toho muže a pomyslel si, že ten člověk zemře. Nedalo se proti tomu nic dělat, že ano? Posílají mu jména nějakých lidí, oni umřou a Edgar Kraft potom inkasuje. Claude Pierce je tedy odsouzen k smrti. Zavolal na Pierceovo číslo. Ozvala se nějaká žena a Kraft se zeptal, jestli je pan Pierce doma.

"Pan Pierce je v nemocnici," řekla žena. "Kdo volá, prosím?"

"Děkuji vám," řekl Kraft.

No samozřejmě, pomyslel si. Oni - ať je to kdokoli - prostě v nemocnicích vyhledávají lidi, kteří jsou na umření, a dávají peníze Edgaru Kraftovi, když se stane, co se stát musí, a to je všechno. Proč to dělají, to je u Boha. Ale v Kraftově životě tak málo věcí dávalo smysl, že nehodlal tu věc zkoumat příliš do hloubky. Snad je jeho neznámý korespondent něco podobného jako ten blázen z televize, který vyhazuje každý týden milion dolarů. Když chce někdo dávat Kraftovi peníze, Kraft se s ním o to přit nebude.

To odpoledne zavolal do nemocnice. Claude Pierce byl dva dny předtím přijat a má podstoupit větší chirurgický zákrok. Jeho vyhlídky jsou označovány za dobré.

No, však ono se to zvrtně, pomyslel si Kraft. Má osud zpečetěný - pisatel dopisů určil, že umře. Chvilku Clauda Pierce litoval a pak věnoval pozornost dostihům v Saratoze. Startoval tam kůň jménem Oranžová Hvězda, kterého Kraft už

nějakou dobu sledoval. Kůň teď měl dobrou formu, a pokud vůbec někdy vyhraje, tak to bude teď.

Kraft šel na ten dostih. Oranžová Hvězda ho připravila o všechny peníze. V ranních novinách Kraft nenašel Pierceovo úmrtní oznámení. Když zavolal do nemocnice, řekli mu, že Pierce se velmi úspěšně zotavuje.

To není možné, říkal si Kraft.

Tři týdny ležel Claude Pierce na nemocničním lůžku a tři týdny Edgar Kraft sledoval jeho stav s větším zájmem, než jaký mohl jevit Pierceův ošetřující lékař. Jednou se Pierceovi přitížilo a upadl do komatu. Ošetřovatelka mluvila do telefonu vážným tónem a Kraft skláněl hlavu, smířen s nevyhnutelným. Den nato se Pierce podivuhodně zotavil. Sestra cvrkala optimisticky a Kraft bojoval s náhlou vlnou zlosti, která ho málem připravila o rozum.

Od té chvíle bylo Pierceovi den ze dne líp. Nakonec šel domů, stoprocentně chlapík, a Kraft nemohl pochopit, co se to stalo. Něco selhalo. Kdyby Pierce zemřel, on měl dostat tisíc dolarů. Pierce byl nemocný, Pierce už málem umíral, a pak z nepochopitelných důvodů utekl hrobníkovi z lopaty a Edgaru Kraftovi tím uteklo tisíc dolarů.

Čekal na další dopis. Dopis nešel.

Činži už měl platit před dvěma týdny, splátka na auto taky prošla, pán z finančního úřadu volal až příliš často a Kraft začal bojovat sám se sebou. Když tento muž zemře, pravilo se v dopise. Nebyly připojeny žádné podmínky, nebyl stanoven časový limit Pierceovy smrti. Koneckonců Pierce nemůže žít věčně. To nemůže nikdo. A ať by Pierce vydechl naposled kdykoli, on dostane těch tisíc dolarů.

Dejme tomu, že by se Pierceovi něco stalo...

Promýšlel to, i když si to zakazoval. Nebylo by to těžké, opakoval si znova a znova. Nikdo neví, že on má sebemenší zájem na Claudu Pierceovi. Kdyby si šikovně vybral čas, kdyby udělal tu špinavost a podařilo se mu zmizet, nikdo by nic nevěděl. Policie by nikdy nedávala do souvislosti jeho a Pierce. Ani Pierce neznal, neměl žádný zřejmý důvod ho zabít a...

Nemůže to udělat, říkal si. Prostě nemůže. Není zabiják. A něco tak nesmyslného, něco tak naprosto absurdního je prostě nemyšlitelné.

Obejde se bez toho tisíce dolarů. Nějak bude bez těch peněz živ. Popravdě řečeno už je v duchu tucetkrát utratil.

Popravdě řečeno je počítal a přepočítával, když Pierce ležel v komatu. Ale obejde se bez nich. Co mu ostatně zbývá?

Druhý den ráno na Edgara Krafta Pierceovo jméno křičelo z novinových titulků. Minulou noc se někdo vloupal do Pierceova domu na Honeydale Drive a zabil Clauda Pierce v posteli nožem. Vrah unikl nepozorován. Žádný přijatelný motiv, proč byl Pierce zavražděn, se nezjistil. Policie neví kudy kam. Kraftovi se udělalo trochu nevoľno, když tu zprávu četl. Jeho první reakcí byl prostý, nefalšovaný záchvat viny, jako by on byl ten muž s nožem, jako by on sám provedl to noční vloupání, aby tiše bodl a rychle prchl, jakmile splnil své poslání. Nemohl tu vinu setřást. Věděl velmi dobře, že nic nespáchal, že nikoho nezabil. Ale představoval si ten čin, přál si, aby byl vykonán, a nemohl se zprostit pocitu, že vrahem byl on, ne-li ve skutečnosti, tak ve svém srdci.

Jeho krví potřísněné peníze přišly v obvyklé lhůtě. Tisíc dolarů, tentokrát deset nových stovek. A jako vždy: Díky.

Mně neděkuje, pomyslel si, když svíral bankovky v ruce, a svíral je něžně. Mně neděkuje!

PAN LEON DENNISON

KDYŽ TENTO MUŽ ZEMŘE,

OBDRŽÍTE

PATNÁCT SET DOLARŮ

Kraft si ten dopis neponechal. Ztěžka dýchal, když jej četl, a srdce mu bušilo. Přečetl jej dvakrát, pak jej vzal i s obálkou, v níž přišel, a všechny ostatní dopisy a obálky, které tak pečlivě schovával, roztrhal na malé kousky a ty spláchl do záchodu.

Bolela ho hlava. Vzal si aspirin, ale vůbec mu nepomohl. Seděl u psacího stolu a až do oběda nepracoval. Sel do bufetu za rohem a snědl oběd, aniž pořádně v^ádl, co jí. Během odpoledne zjistil, že poprvé v životě není s to se vyznat ve startovní listině ze Saratogy. Nemohl se na nic soustředit, z kanceláře odešel brzy a dlouho se procházel.

Pan Leon Dennison.

Dennison měl apartmá na Cadbury Avenue. Na jeho telefonní číslo nikdo neodpovídal. Dennison byl právník a v seznamu byla i jeho kancelář. Když Kraft zavolal tam, ozvala se sekretářka a sdělila mu, že pan Dennison je na poradě. Nechal by laskavě své telefonní číslo?

Když tento muž, zemře.

Ale Dennison nezemře, pomyslel si. V nemocnici rozhodně ne. Dennisonovi naprosto nic nechybí, je v zaměstnání a osoba, která psala ty dopisy, ví velice dobře, že Dennison je v pořádku, že není nemocný.

Patnáct set dolarů.

Ale jak, uvažoval. Nemá revolver a ani netuší, jak se k němu dostat. Nůž? Někdo použil nože na Pierce, připomněl si. A nůž by se dal asi opatřit snadno. Ale nůž se mu zdál jaksi nepřírozený.

Tak jak tedy? Autem? Tak by to šlo, mohl by na Dennisona číhat a svým vozem ho přejet. To by nebylo těžké a patrně by to účinkovalo spolehlivě. Ale policie prý snadno najde řidiče, který někoho srazí a ujede. Říká se, že najdou poškrábanou barvu nebo krev na blatníku nebo něco takového. Podrobnosti neznal, ale vypadalo to, že bezohledné řidiče vypátrají vždycky.

Zapomeň na to, opakoval si. Ty nejsi zabiják.

Nezapomněl na to. Dva dny se pokoušel myslet na jiné věci, ale žalostně selhal. Myslel na Dennisona, myslel na patnáct set dolarů a myslel na vraždu.

Když tento muž zemře...

Jednou ráno časně vstal a jel na Cadbury Avenue. Pozoroval byt Leona Dennisona, viděl Dennisona vycházet, a když

šel přes ulici k zaparkovanému autu, Kraft položil nohu na pedál plynu a zoufale si přál stlačit jej až k podlaze, aby vůz vyrazil na Leona Dennisona. Neudělal to. Čekal.

Chytrý, jen co je pravda. Co kdyby ho někdo chytil při činu? Nic ho nespojovalo s osobou, která mu posílala dopisy. Ani si ty dopisy neschoval, ale i kdyby, z těch se nedalo nic vypátrat.

Patnáct set dolarů.

Jednou ve čtvrté odpoledne zavolal ženě, že jede rovnou do Saratogy. Mechanicky brblala, než se smířila, s čím musela. Jel do Cadbury Avenue a zaparkoval. Když si vrátný odskočil za roh na kávu, Kraft vklouzl do domu a našel byt Leona Dennisona. Dveře byly zamčené, ale podařilo se mu zámek vypáčit kapesním nožičkem. Pot se z něho lil, když pracoval na zámku a čekal každou chvíli, že mu někdo zezadu položí ruku na rameno. Zámek povolil, on vešel dovnitř a zavřel za sebou.

Ale v tu chvíli, kdy vstoupil do bytu, se něco stalo. Všechn strach, všechna úzkost, to všechno najednou od Edgara Krafta odstoupilo. Nějakým záhadným zásahem byl náhle klidný. Všechno bylo řízeno předem, říkal si. Joseph H. Neimann byl odsouzen a Raymond Andersen byl odsouzen a Claude Pierce byl odsouzen a všichni zemřeli. Teď byl jako oni odsouzen Leon Dennison a zemře také.

Zdálo se to prosté. A Edgar Kraft sám nebyl nic než součástí toho velkolepého plánu, nic než malé kolečko gigantického stroje. Splní svou úlohu a nebude se o nic starat. Všechno může jít jen podle plánu.

A také šlo. Čekal tři hodiny, než se Leon Dennison vrátil domů, čekal v klidném tichu. Když se klíč otočil v zámku, poodstoupil rychle a bez hluku ke straně dveří, s krbovým pohrabáčem vysoko nad hlavou. Dveře se otevřely a Leon Dennison vstoupil, sám, bez doprovodu.

Pohrabáč zasvištěl.

Leon Dennison se skácel bez hlesu. Jak se zhroutil, tak zůstal ležet. Pohrabáč se zvedl a dopadl ještě dvakrát, jen pro jistotu, a Leon Dennison se nepohnul a nevydal hlásek. Kraftovi zbývalo jen otřít pohrabáč a několik dalších předmětů, na nichž mohl nechat otisky prstů. Z domu odešel vchodem pro služebnictvo. Nikdo ho neviděl.

Celou noc čekal, kdy se ho zmocní záchvat viny. Byl překvapen, že se záchvat nedostavil. Ale on už vrah byl - vždyť si přál Andersenovu smrt, vždyť plánoval Pierceovu vraždu. Jen to, že jeho přání přešla od myšlenek k činům, už nemuselo vyvolávat pocity viny.

Příští den dopis nepřišel. Další ráno ho čekala obvyklá obálka. Byla dost objemná, vždyť obsahovala patnáct stodolarových bankovek.

Text byl jiný. Samozřejmě nechybělo Díky. Ale pod tímto slovem byl ještě jeden řádek:

JAK SE VÁM LÍBÍ VAŠE NOVÉ POVOLÁNÍ?